

ISTINA

ISTINA-Mesačný informačný bulletin

BRATSTVA PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE na Slovensku

Ročník 1/1994

5. číslo - Máj

Christos Voskrese!

Milí čitatelia, prihovráame sa k Vám pozdravom pre nás v tomto období aktuálnom. V tomto článku Vám chceme priblížiť najväčší sviatok pravoslávnej Cirkvi - Sviatok sviatkov, Veľký deň, Vzkriesenie Isusa Christa. Chceme Vás oboznámiť s udalosťou, ktorá súvisí s týmto sviatkom a ktorá priamo poukazuje na pravosť našej vierouky a slávenia sviatkov v našej Cirkvi podľa julianskeho kalendára.

V Jeruzaleme v chráme Vzkriesenia Christovho každý rok na veľkú sobotu o polnoci schádza od Boha blahodätný oheň, ktorý samočinne zapáli sviece a lampady na hrobe Isusa Christa. Deje sa to na modlitby jeruzalemského patriarchu (v súčasnej dobe je jeruzalemským patriarchom Jeho Svätosť Diodoros), ktorý vchádza iba v stichari /košeli/ do kaplnky hrobu, kde predtým cirkevní hierarchovia starostlivo vykonávajú kontrolu, či tam nie sú zdroje ohňa /zápalky a pod./ a zapečatia vchod až do príchodu patriarchu. Ten sa tiež podrobuje kontrole, či nemá zmaždený v chráme. Každoročne sa tam schádzajú tisíce pútnikov z celého sveta, pravoslávnych aj inoslávnych.

pri sebe nejaký zdroj ohňa. Počas jeho asi 10-15 minútovej modlitby sa zapalujú lampady na Christovom hrobe a sviečky, ktoré má patriarcha v rukách. Tieto sviece sú zložené z 33 tenkých sviečok spojených do zväzku, ktoré symbolizujú 33 rokov pozemského života nášho Spasiteľa Isusa Christa. Potom patriarcha vychádza takzvanými dvermi anjela z hrobu a ako prvý si od neho pripaľuje sviečku zástupca Arménskej cirkvi. Potom ostatní cirkevní vyslanci a všetok národ zhromaždený v chráme.

Počas prvých minút tento oheň nepáli, naopak, sú známe prípady, že chorí ľudia, ktorí sa dostali do styku s ohňom, boli okamžite uzdravení. Na letisku už čakajú lietadlá a prevážajú oheň do Carihradu, Atén a ostatných Cirkvi.

Faktom je, že tento oheň schádza počas celej, skoro dvetisícročnej existencie Cirkvi a vždy iba na modlitby pravoslávneho patriarchu Cirkvi v Jeruzaleme.

Marek Gubík

**Pozdrav k sviatkom Vzkriesenia Christovho
preosvieteného vladyku Jána, biskupa michalovského.**

JÁN
Biskup **MICHALOVSKÝ**
Štefánikova 23
071 01 Michalovce
Tel. 216 84

CHRISTOS VOSKRESE!

Týmito pre každého kresťana drahými slovami svätého paschalného hymnu Vás srdečne pozdravujem pri príležitosti sviatkov svetlého Christovho Vzkriesenia.

Z celého srdca želám Vám pevné zdravie, veľa duchovnej radosti, pokoja a Božieho požehnania.

Nech Vás vzkriesený Christos žehná veľkými a bohatými milosťami a nech zošle na Vás pokoj, ktorý sám hlásal a zanechal svojim učeníkom a všetkým ľuďom dobrej vôle.

VOISTINU VOSKRESE!

**Vzkriesenie Christovo
Michalovce 1994**

Váš

JÁN
+
biskup michalovský

**Svätí pravoslávnej Cirkvi
Ctihodný Falassij
(Sviatkujeme 20. mája/2. júna)**

Ctihodný Falassij, predstavený monastiera v Lýbii, viedol svoj bohumilý život v 7. storočí. Bol priateľom sv. Maxima Vyznávača (21. januára) s ktorým si písal mnoho rokov. Títo svätí muži, ako nám prezrádzajú ich listy, sa zamerali na objasnenie problémov v duchovnom živote. Ctihodný Falassij, ktorý veľmi dobre poznal Sväté Písmo, spájal hlboké poznanie s duchovným vedením veriacich. Teologické tézy podal formou aforizmov - poučení v snahe o dokonalosť *"O láske, zdržanlivosti a duchovnom živote"*. Dielo otca Falassija pozostáva zo 400 častí, z ktorých každá je napísaná vo forme akrostichov, čo svedčí o literárnom talente ctihodného. V tomto diele spolu s duchovnými mravnými poučeniami sa vysvetľujú aj otázky dogmatického charakteru: o vtelení Boha Slova, o vykúpení ľudského rodu. Ctihodný Ján Damaský (4. decembra) sa vo svojich teologických prácach opieral o diela ctihodného Falassija. Základná myšlienka v prácach ctihodného Falassija je sústredená na vnútorný duchovný rast, prebiehajúci v boji s hriechom. "Ak sa chceš oslobodiť od všetkého zlého - hovorí -, musíš sa zrieknuť matky všetkého zlého - sebeckosti. Všetkým hriechom predchádza sebeckosť. A za všetkými nasleduje nakoniec pýcha. Hlavné túžby sa rodia z hriechu sebeckosti, za ktorými nasledujú všetky ostatné hriešne myšlienky, no nie všetky naraz. Ctihodný Falassij zomrel v hlbokej starobe okolo roku 660. Z jeho ostatkov vyteká voňavé myro (olej).

BPM na Slovensku pripravuje:

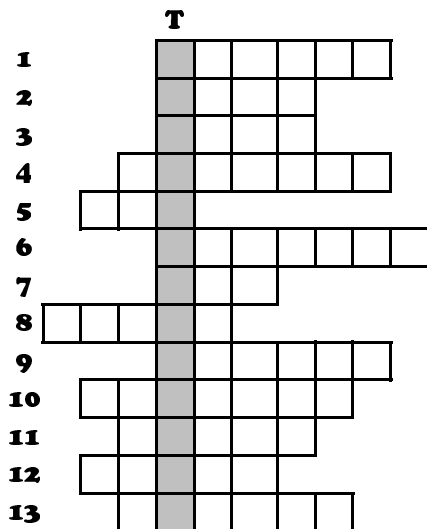
Dňa 7. mája 1994 sa uskutoční stretnutie Výkonného výboru BPM na Slovensku. Stretnutie sa bude konať na Úrade Eparchiálnej rady v Michalovciach. Predstavenstvo BPM sa bude zaoberať otázkou prípravy letných táborov a zázjazu detí do Grécka.

Krížovka

Uverejňujeme krížovku, ktorú nám zaslala naša stála čitateľka a riešiteľka Zuzana Sadilková z Bežoviec.

1. Čo trvalo stopäťdesiat dní?
2. Ako sa volal prvý človek?
3. Čo stvoril Boh za šesť dní?
4. Ako inak môžeme nazvať anjela?
5. Ako sa volala žena, ktorú Boh stvoril z Adamovho rebra?
6. Ako sa nazýva Syn Boží?
7. Jedna z kníh Starého Zákona.

8. Ako sa volala Matka Isusa Christa?
9. Komu sa dal Boh dožiť vysokého veku, aby uzrel Mesiáša?
10. Kto kúpil Jozefa v Egypte?
11. Kto ležal vo veľrybe tri dni a tri noci?
12. Starozákonný kráľ a prorok.
13. Kto bol v jame s levmi?

Ako je potrebné modliť sa v chráme Božom III.

pokračovanie z minulého čísla

Pravoslávni kresťania prijali od sv. Otcov a dodržiavajú v celom svete nasledujúce obyčaje:

Pravidla o poklonoch a prežehnávaní sa

Žehnať sa bez poklonov

1. V prostriedku šestopsalmia /čítanie 6 žalmov - psalmov na začiatku utrení/, na alliluja - 3x.
2. Na začiatku "Viruju ..."
3. Na odpust: "Christos istinnýj Boh náš..."
4. Na začiatku čítania sv. Písma: Evanjelia, apoštola a paremii

Prežehnávať sa s pásovým poklonom /kľaňať sa po pás alebo po zem/

1. Po vstupe do chrámu a pri odchode z chrámu - 3x

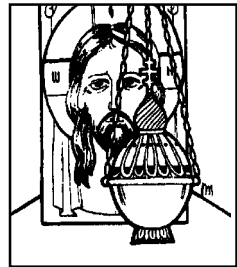
2. Pri každej prosbe počas ektenie
3. Pri vzhlyase /upozornení/ kňaza, vzdávajúceho slávu sv. Trojici
4. Pri vzhlyase: "Prijmite, jadite...", "Pijte ot neja vsi" i "Tvoja ot Tvojich..." , "Svjataja Svjatym..."
5. Pri slovách: "Čestnijšuju..."
6. Pri každom slove: poklonimsja, pokloneniye, pripadajem.
7. Počas slov: Alliluja, Svjatyj Bože..., Prijdite poklonimsja..., i po vzhlyase "Slava Tebi, Christe Bože...", pred otpustom - po 3x
8. Na kanone: 1., 9. piesni, pri prvom vzyvaní k Hospodu, Božej matke alebo svätým
9. Po každej stichire /slohe/ /pričom sa prežehnáva iba ten, kto končí spev/
10. Na litiji po každej z prvých troch prosieb po 3 poklony, po ďalších dvoch ostatných - po jednom poklone.

Prežehnávať sa so zemným /hlbokým/ poklonom

1. V pôste po vstupe do chrámu a pri odchode z chrámu - 3x
2. V pôste po každom refréne piesne k Bohorodici /Ťa veličajem"
3. Na začiatku spievania: "Dostojno i pravedno..."
4. Po skončení: "Tebe pojem..."
5. Po skončení: "Dostojno jest..." alebo zadostojno
6. Pri vzhlyase: "I spodobi nas, Vladyko..."
7. Pri vynesení sv. Darov, pri slovách: "So strachom Božim..." a druhý raz pri slovách: "Vsehda, nyni i prisno..."
8. Vo veľkom pôste, na veľkom povečeriji, pri spievaní "Presvjataja Vladyčice...", pri každom verši pri spievaní "Bohorodice Divo, radujsa...", a pri ďalších veľkopôstnej večerni 3 poklony
9. V pôste pri modlitbe: "Hospodi i Vladyko života mojeho"
10. V pôste pri zaverečnom speve: "Pomjani mja, Hospodi, jehda prideši vo carstviji Tvojem".
Spolu 3 zemné poklony.

Poklony do pasu /pojasné/ bez prežehnania sa

1. Počas slov: "Mir vsim"
"Blahoslovenije Hospodne na vas"
"Blahodať Hospoda našeho Isusa Christa"
"I da budut milosti Velikaho Boha"
2. Pri slovách diakona: "I vo viki vikov"

Neprežehnávame sa

1. Počas psalmov /žalmov/
2. Všeobecne počas spievania
3. Počas ektenie tým kantorom, ktorí spievajú prípevy k ektenii

Prežehnať sa a robiť poklony je potrebné po skončení piesne a nie pri posledných slovách.

Nerobiť zemné poklony

Počas dni nedelných /voskresných/, v dňoch od Roždestva Christova do Bohojavenija, od Paschy do Sošestvija sv. Ducha, v dňoch Preobraženiya a Vozdviženiya Kresta Hospodňa

/v tento deň môžu sa urobiť iba 3 zemné poklony križu/. Poklony sa prestavajú robiť od večera pred sviatkom do "Spodobi, Hospodi" na večerni v samotný deň sviatku.

BPM na Slovensku sa týmto na Vás obracia s prosbou o poskytnutie finančnej výpomoci pre svoju organizačnú a vydavateľskú činnosť. Privítame aj sponzorovanie našich aktivít. Príspevky posielajte na našu adresu, alebo na účet SŠTSP - Prešov, názov: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku, číslo účtu: **288346-579/0900**.

Vychádza 1x mesačne; uzávierka do 20. dňa mesiaca, náklad 1000 ks. Vydáva: BPM na Slovensku, IČO: 17075947, Plzenská 7, Prešov 080 01, s požehnaním vладыky Nikolaja, arcibiskupa prešovského a Slovenska; pre vnútorné potreby Cirkvi.

Redaktor: Bohumil Vopršálek, Grafika Michal Džugan. Tlač: RANO

Rediguje Prof. ThDr. Š. Pružinský, CSc.